

Модул 10 за е-учење за ДДВ

ПРАВО НА ОДБИТОК Поенти од курсот

Ова е практично резиме на најрелевантните информации од курсот.

Овој курс за е-учење се повикува на законодавството на ЕУ за ДДВ што стапило во сила на 01.01.2020 година (важечки за Директивата на ЕУ за ДДВ, Директивата на ЕУ за поврат на ДДВ и Регулативата на ЕУ за имплементација на ДДВ).

Овој модул е дел од поширокиот курс за ДДВ кој се состои од следните лекции:

- Вовед
- Територија
- Даночен обврзник
- Промет
- Место на оданочлив промет
- Дигитални услуги и мини-едношалтерски систем (MOSS)
- Оданочлив настан и даночна основа
- Стапки
- Ослободувања
- **Право на одбиток**
- Поврат
- Обврска

Овој курс дава одговор на прашањата „**Кој може да врши одбиток?, Што може да се одбие?, Кога може да се изврши одбитокот? Каде може да се изврши одбитокот?**“

1. Цели на учењето

На крајот на обуката, вие ќе знаете:

- **кој може да врши одбиток: само** даночни обврзници **што вршат оданочен промет и одреден ослободен промет, можат да одбијат влезен ДДВ;**
- **што да се одбие: може да се одбие само влезен ДДВ и потребни се приспособувања** на влезниот ДДВ кој првично бил одбиен за да ја одразува промената на оданочена употреба во рамките на определен период;
- **кога да се изврши одбиток:** правото на одбиток настанува кога ДДВ станува платлив;

- дека комбинацијата на промети со и без право на одбиток води до **пропорционален одбиток** за делот кој потпаѓа под прометите кои носат право на одбиток;
- како да прави разлика помеѓу **влезен ДДВ со можност за одбиток** и **без можност за одбиток** во ослободени и оданочени промети, како и поврзаното право за одбиток на влезниот данок;
- другите **ограничувања** на правото на одбиток;
- во врска со потребата за **приспособување** на одбитоците;
- како да го практикувате правото на одбиток преку **одземање** или **поврат**.

2. Дефиниции

Влезен данок: Влезен ДДВ е данокот што го плаќаат даночните обврзници за стоките и услугите кои ги набавиле за стопански дејности. За системот на нето данок на додадена вредност, важно е даночниот обврзник да го има правото на одбиток на влезниот ДДВ кој настанал за претходниот промет.

Излезен данок: Излезен ДДВ е ДДВ кој даночниот обврзник им го наплаќа на своите клиенти за продажбата на стоки и услуги. Само влезниот ДДВ може да се одбие.

Оданочен промет: е оданочлив промет за кој бил наплатен ДДВ.

Ослободен промет со можност за одбиток: Ослободен промет, како промет на стоки за извоз и набавка на стоки во рамки на Заедницата, даваат право за одбиток на влезниот ДДВ поврзан со тој промет.

Ослободен промет без можност за одбиток: Ослободен промет поврзан со одредени дејности од јавен интерес, на пример, болница или медицинска нега, или други активности, како игри на среќа, промет на поштенски марки по номинална вредност или промет на таксени марки, не даваат право да се одбие влезниот ДДВ поврзан со овие промети.

Даночен обврзник: секој кој редовно и самостојно врши стопанска дејност

Правни лица кои не подлежат на данок: Одредени категории на правни лица, како јавни субјекти и холдинзи без стопанска дејност.

Лице одговорно за плаќање: лице кое има законска обврска да го изврши плаќањето на ДДВ на даночните органи

Краен потрошувач: крајниот потрошувач на краен производ што го носи целиот товар на данокот

3. Кој може да направи одбиток?

- Даночните обврзници кои вршат оданочен промет и одреден ослободен промет, можат да го одбијат ДДВ поврзан со овие промети: Набавка на стоки или услуги
- Набавка на стоки, и
- Увоз на стоки

Принципот на нето ДДВ обезбедува данокот да се пресметува само на додадената вредност и даночните обврзници низ синџирот на набавка да можат да го одбијат данокот платен за претходните промети.

Постојат **два вида на ослободен промет**:

- оние кои го носат правото на одбиток (оданочен промет и ослободен промет со одбиток) и
- оние кои не го носат тоа право (ослободен промет за кој не може да се одбие данокот).

4. Врз основа на што да направи одбиток?

Може да се **одбие ДДВ** за стоки или услуги кои даночниот обврзник ги набавил, купил или увезол за **оданочен промет**.

Во случај на:

- Промет на стоки или услуги: ДДВ што се долгува или што е платен;
- Набавка на стока во рамки на Заедницата: ДДВ што се долгува, Увоз на стока: ДДВ што се долгува или што е платен

Одбитокот на ДДВ **исто така за применува на** оние **ослободени промети кои носат право на одбиток**, но само оние кои се наведени во чл. 169.

Доколку се користат за лична употреба или за ослободен промет без право на одбиток, тогаш нема право за одбиток на влезниот ДДВ.

Во случај недвижен имот кој сочинува дел од деловните средства на даночниот обврзник и се користи и за деловни и за лични цели на даночниот обврзник, за издатоците за ДДВ поврзани со овој имот ќе може да се направи одбиток согласно со принципите наведени во членовите 167а, 168, 168а, 169, 173. Може да се одбие само делот на ДДВ кој е пропорционален на употребата на имотот на даночниот обврзник за деловни цели.

ДДВ – Право на одбиток: Поенти од курсот јуни 2020 г./*Повлекување на Обединетото Кралство ажурирано, 2019 г.

5. Кога да се направи одбиток?

Правото на одбиток на ДДВ во основа настанува во моментот кога данокот кој може да се одбие станува платлив.

Како општ принцип, оданочливиот настан настапува кога сите законски услови за платливост на ДДВ се исполнети. Земјите членки може да понудат избран режим за правото на одбиток на даночниот обврзник, чијшто ДДВ станува платлив само согласно чл. 66(b), да може да се одложи додека ДДВ на стоките или услугите кои му се испорачани да му биде наплатен на неговиот испорачател. (чл. 167, 167a).

6. Каде да се направи одбиток?

Правото на одбивање на влезен ДДВ може да се практикува само во земјата-членка каде бил извршен оданочливиот промет за кој бил наплатен ДДВ.

Затоа **одбитокот на ДДВ нема да предизвика проблем** доколку на **даночниот обврзник** му се наплати ДДВ во **земјата-членка каде тој има седиште** или е регистриран за целите на ДДВ.

Пример: Даночен обврзник во земја-членка А купува стока за да ги продаде на своите клиенти и добива фактура со ДДВ. Во овој случај даночниот обврзник може да поднесе пријава за ДДВ во земјата-членка во која има седиште. Со таа пријава може да го побара своето право на одбиток на влезен ДДВ.

За даночните обврзници, кои **немаат седиште во земјата-членка во која го платиле ДДВ**, издадена е посебна Директива која ги уредува правилата за поврат на ДДВ (Директива 2008/9/ЕС и 86/560/ЕЕС). Директивата важи за апликациите за поврат поднесени од 2010 година натаму.

За повеќе информации, погледнете во курсот „Поврат на ДДВ“.

7. Колкав износ може да се одбие?

Равенката за пресметување на износот на ДДВ што всушност се долгува на даночните органи го вклучува ДДВ што може да се одбие: Излезниот ДДВ минус влезниот ДДВ е еднаков на нето износот кој се долгува или кој може да се поврати.

Излезен ДДВ – влезен ДДВ = нето износ што треба да се плати или да се поврати

Излезен ДДВ = Даночната основа на оданочен промет * стапката за ДДВ

Влезен ДДВ = збирот на ДДВ што може да се одбие

Во случај на **промет на стоки или услуги**, ДДВ што треба да се плати на даночните органи е нето износот добиен од **излезниот ДДВ минус влезниот ДДВ**.

Во случај на **набавка во рамките на Заедницата**, купувачот **може да го одбие влезниот ДДВ**. Ова значи дека даночната позиција е неутрална. Овој систем обезбедува оданочување на прометот во земјата-членка во која добрата се користат или конзумираат.

Пример: Мебел испратен од Летонија во Литванија. Цена на мебелот: 1.000 евра
Купувачот мора да плати ДДВ за набавката. Стапката на ДДВ е 20%. Купувачот може да одбие 200 евра влезен ДДВ. Во исто време, тој може да го одбие долгуваниот ДДВ за набавката како влезен ДДВ кој изнесува 200 евра. Тоа значи дека даночната позиција е неутрална: $1.000 \text{ евра} \times 20\% (200 \text{ евра}) - 200 \text{ евра} = 0$.

Меѓутоа, понекогаш купувачот нема право да го одбие данокот, што резултира во даночна обврска.

Во случај на **увоз на стока**, купувачот мора да плати ДДВ при увоз. Во исто време тој може да го одбие ДДВ платен при увозот како влезен ДДВ. (Имајте предвид дека доколку сакате да увезете облека, сè уште ќе бидете одговорни за плаќањето на ДДВ при увозот, но нема да имате право на одбиток).

Со цел да го искористи правото на одбиток, даночниот обврзник мора да има или да поседува документ, како што е фактура или документ за увоз, или да се придржува до други формалности (чл. 178 ги опишува условите).

Во некои ситуации, одбитоките на ДДВ ќе треба да **се приспособат** доколку употребата на капитално средство се промени во рамките на одреден период. Приспособувањето мора да се **распреди најмалку на минималниот период за приспособување од пет години**, како што е утврдено во Директивата за ДДВ, или во случај на недвижен имот, за продолжен период кој ќе го одредат земјите-членки, но не подолг од 20 години.

Прилагодувањата може да станат неопходни со промените во цената или во употребата.

Пристап до неограничени курсеви за е-учење евозможен преку интернет-страницата EUROPA: https://ec.europa.eu/taxation_customs/eu-training/general-overview_en.

Запомнете, ова е кратко и практично резиме на најрелевантните информации од курсот. Само законодавството на Европската унија објавено во Службениот весник на Европската унија се смета за автентично. Комисијата не презема никаква одговорност во врска со обуката.